CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
YVES BOT
prezentate la 25 februarie 2016 [1]

Cauza C-159/15

Franz Lesar
împotriva
Beim Vorstand der Telekom Austria AG eingerichtetes Personalamt

[cerere de decizie preliminară formulată de Verwaltungsgerichtshof (Curtea Administrativă, Austria)]

„Trimitere preliminară — Politica socială — Directiva 2000/78/CE — Egalitate de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă — Articolul 2 alineatul (1) și alineatul (2) litera (a) — Articolul 6 alineatul (2) — Stabilirea drepturilor de pensie pentru foștii funcționari — Perioade de calificare profesională sau de muncă pe bază contractuală pentru care a existat obligația de plată a unor contribuții de asigurări sociale — Luare în considerare — Excluderea unor astfel de perioade finalizate înainte de împlinirea vârstei de 18 ani”

1. Prezenta cerere de decizie preliminară privește interpretarea articolului 2 alineatul (1) și alineatul (2) litera (a), precum și a articolului 6 alineatul (1) din Directiva 2000/78/CE a Consiliului din 27 noiembrie 2000 de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă [2].

2. Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între domnul Lesar și Beim Vorstand der Telekom Austria AG eingerichtetes Personalamt (serviciul de personal din cadrul direcției Telekom Austria AG, denumit în continuare „serviciul de personal”) în legătură refuzul acestuia din urmă de a lua în considerare, pentru calcularea drepturilor la pensie, perioadele de calificare profesională și de vechime în muncă anterioare intrării în serviciu a domnului Lesar pe care acesta le-a finalizat înainte de împlinirea vârstei de 18 ani.

3. În prezentele concluzii, vom propune Curții să examineze reglementarea națională în discuție în litigiul principal mai curând în raport cu articolul 6 alineatul (2) din Directiva 2000/78 decât cu articolul 6 alineatul (1) din aceeași directivă. Vom ajunge, la finalul analizei noastre, la concluzia că articolul 2 alineatul (1) și alineatul (2) litera (a), precum și articolul 6 alineatul (2) din directiva menționată trebuie interpretate în sensul că nu se opun unei reglementări naționale precum cea în discuție în litigiul principal, care exclude luarea în calcul a perioadelor de calificare profesională și de muncă finalizate de un funcționar înainte de împlinirea vârstei de 18 ani pentru acordarea dreptului la pensie și pentru calcularea cuantumului pensiei sale pentru limită de vârstă, în condițiile în care această reglementare urmărește să asigure fixarea uniformă, în cadrul unui sistem de pensii al funcționarilor, a unei vârste pentru aderarea la acest sistem, precum și a unei vârste pentru admiterea la prestațiile de pensie acordate în cadrul acestui sistem.

1 — Limba originală: franceza.

2 — JO L 303, p. 16, Ediție specială, 05/vol. 6, p. 7.

I – **Cadrul juridic**

A – *Directiva 2000/78*

4. În temeiul articolului 1, Directiva 2000/78 „are ca obiectiv stabilirea unui cadru general de combatere a discriminării pe motive de apartenență religioasă sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală, în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă, în vederea punerii în aplicare, în statele membre, a principiului egalității de tratament”.

5. Articolul 2 din această directivă prevede:

„(1) În sensul prezentei directive, prin principiul egalității de tratament se înțelege absența oricărei discriminări directe sau indirecte, bazate pe unul din motivele menționate la articolul 1.

(2) În sensul alineatului (1):

(a) o discriminare directă se produce atunci când o persoană este tratată într-un mod mai puțin favorabil decât este, a fost sau va fi tratată într-o situație asemănătoare o altă persoană, pe baza unuia dintre motivele menționate la articolul 1;

[…]”

6. Articolul 6 din directiva menționată are următorul cuprins:

„(1) Fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 2 alineatul (2), statele membre pot prevedea că un tratament diferențiat pe motive de vârstă nu constituie o discriminare atunci când este justificat în mod obiectiv și rezonabil, în cadrul dreptului național, de un obiectiv legitim, în special de obiective legitime de politică a ocupării forței de muncă, a pieței muncii și a formării profesionale, iar mijloacele de realizare a acestui obiectiv sunt corespunzătoare și necesare.

Tratamentul diferențiat se poate referi în special la:

(a) aplicarea unor condiții speciale de acces la un loc de muncă și la formarea profesională, de încadrare și de muncă, inclusiv a condițiilor de concediere și de remunerare, pentru tineri, lucrători în vârstă și pentru cei care au persoane în întreținere, pentru a favoriza integrarea lor profesională sau pentru a le asigura protecția;

(b) stabilirea unor condiții minime de vârstă, de experiență profesională sau de vechime în muncă, pentru accesul la încadrare în muncă sau pentru anumite avantaje legate de încadrarea în muncă;

[…]

(2) Fără a aduce atingere articolului 2 alineatul (2), statele membre pot să prevadă că nu constituie discriminare luarea în considerare a criteriului vârstei la stabilirea, pentru regimurile profesionale de securitate socială, a unei vârste pentru aderare sau admitere la prestațiile de pensie sau invaliditate, inclusiv la fixarea, pentru aceste regimuri, a unor vârste diferite pentru lucrători sau pentru categorii de lucrători și la utilizarea, în cadrul acestor regimuri, a criteriile de vârstă în calculele actuariale, cu condiția ca acestea să nu se traducă prin discriminări pe motive de sex.”

B – *Dreptul austriac*

7. Articolele 53 și 54 din Legea federală din 18 noiembrie 1965 privind drepturile de pensie ale funcționarilor federali, ale urmașilor lor și ale membrilor familiei lor (Legea pensiilor din 1965) [Bundesgesetz über die Pensionsansprüche der Bundesbeamten, ihrer Hinterbliebenen und Angehörigen (Pensionsgesetz 1965)] [3], aveau, în versiunea în vigoare la data situației de fapt din litigiul principal, următorul conținut:

„Perioade anterioare intrării în serviciu luate în considerare pentru calcularea punctelor de pensie

Articolul 53

(1) Perioadele asimilabile sunt cele enumerate la alineatele (2)-(4), în măsura în care sunt anterioare datei la care începe să curgă perioada de serviciu [a funcționarului] federal care poate fi luată în considerare în vederea calculării pensiei. Aceste perioade sunt contabilizate prin deducere.

(2) Sunt contabilizate următoarele perioade:

a) perioada realizată în cadrul unui raport de serviciu, de formare sau în cadrul oricărui alt tip de raport de muncă cu un angajator de drept public național,

[…]

h) durata unui ciclu complet de studii realizat într-o […] instituție de învățământ gimnazial tehnic sau profesional, într-o instituție de învățământ liceal tehnic sau profesional, într-o academie sau într-o instituție de învățământ similară, cu condiția ca durata minimă de școlarizare să nu fi fost depășită,

[…]

k) perioada realizată în cadrul unui raport de formare profesională, în măsura în care această formare a fost o condiție prealabilă pentru recrutarea funcționarului sau dacă a fost efectuată la un angajator de drept public național,

l) perioada de activitate salariată care să justifice o obligație de plată a unor contribuții de asigurări de pensie în temeiul dispozițiilor [Legea generală privind asigurările sociale (Allgemeines Sozialversicherungsgesetz) din 9 septembrie 1955 [4]], aplicabile la 31 decembrie 2004,

[…]

3 — BGBl., 340/1965, denumită în continuare „PG 1965”.

4 — BGBl. nr. 189/1955, denumită în continuare „ASVG”.

Excluderea de la luarea în considerare și renunțarea

Articolul 54

[…]

(2) Nu sunt luate în considerare perioadele asimilabile următoare:

a) perioadele realizate de funcționar înainte de împlinirea vârstei de 18 ani; această restricție nu se aplică perioadelor care trebuie luate în considerare în conformitate cu articolul 53 alineatul (2) literele a), d), k) și 1), în cazul în care, pentru astfel de perioade, trebuie plătit un cuantum numit de transfer, în conformitate cu normele dreptului securității sociale;

[…]

(5) Alineatul (2) litera a) a doua teză se aplică numai funcționarilor cărora nu li se aplică articolul 88 alineatul (1) […]”

8. Articolul 88 alineatul (1) din PG 1965, în versiunea în vigoare la data situației de fapt din litigiul principal, privește funcționarii care au început un raport de muncă în cadrul unei colectivități locale austriece anterior datei de 1 mai 1995 și care și-au menținut în mod neîntrerupt raportul de muncă încheiat cu o colectivitate locală austriacă de la momentul intrării în serviciu și până la momentul încetării acestuia.

II – **Litigiul principal și întrebarea preliminară**

9. Domnul Lesar s-a născut la 3 iunie 1949. Între vârsta de 14 ani și cea de 18 ani (de la 9 septembrie 1963 până la 8 martie 1967), a lucrat pe baza unui contract de calificare profesională în cadrul Serviciului administrativ de Poștă și Telegraf al statului federal (Post- und Telegraphenverwaltung des Bundes). Începând de la 9 martie 1967, a fost angajat de acesta pe baza unui contract de agent contractual. În paralel, în perioada 14 septembrie 1967-17 februarie 1972, el și-a reluat studiile în cadrul liceului federal pentru elevii care desfășoară o activitate profesională. La 1 iulie 1972, a fost angajat de statul federal (Bund) ca agent contractual într-un raport de serviciu de drept public.

10. Înainte de aderarea la sistemul de pensii ca funcționar, domnul Lesar a plătit contribuții de pensii la Oficiul de Pensii pentru Salariați (Pensionsversicherungsanstalt der Angestellten, denumit în continuare „organismul de asigurări sociale”) pe întreaga durată a contractului său de calificare profesională și a raportului său de muncă, atât înainte, cât și după împlinirea vârstei de 18 ani.

11. Printr-o decizie adoptată de Direcția de Poștă și Telegraf din Steiermark (Post- und Telegraphendirektion für Steiermark) la 23 august 1973, domnului Lesar i-a fost recunoscută în mod necondiționat, ca vechime în muncă anterioară intrării în funcție, o perioadă totală de 5 ani și 15 zile cuprinsă între data la care acesta a împlinit vârsta de 18 ani și data începerii contractului de muncă în cadrul funcției publice. Aceste perioade se defalchează după cum urmează:

— activitate desfășurată în calitate de agent contractual, în perioada 3 iunie 1967-13 septembrie 1967;

— studii urmate la liceul federal pentru elevi care desfășoară o activitate profesională, în perioada 14 septembrie 1967-17 februarie 1972, și

— activitate desfășurată în calitate de agent contractual, în perioada 1 martie 1972-30 iunie 1972.

12. Printr-o decizie din 22 mai 1974, organismul de asigurări sociale a decis să acorde și să plătească în favoarea statului federal un cuantum numit „de transfer”, în valoare de 4 785 de șilingi austrieci (ATS), aferent perioadelor asimilate în care reclamantul și-a desfășurat activitatea în calitate de agent contractual, realizate după împlinirea de către domnul Lesar a vârstei de 18 ani.

13. Prin deciziile din 28 martie 1974 și din 22 mai 1974, domnului Lesar i-a fost acordată suma de 33 160,05 ATS. Această sumă restituită reprezenta, printre altele, cotizațiile la sistemul de pensii plătite de domnul Lesar în perioadele de calificare profesională și, respectiv, de muncă în calitate de agent contractual realizate înainte de împlinirea vârstei de 18 ani.

14. Domnul Lesar a fost pensionat începând de la 31 august 2004. În acest context, serviciul du personal i-a stabilit cuantumul pensiei ținând seama de perioadele de vechime în muncă anterioare recunoscute prin decizia din 23 august 1973.

15. În luna august 2011, domnul Lesar a solicitat o recunoaștere a perioadelor de calificare profesională și de muncă realizate înainte de împlinirea vârstei de 18 ani ca perioade asimilabile suplimentare. Serviciul de personal a respins această cerere prin decizia din 23 august 2012. Domnul Lesar a introdus atunci o cale de atac împotriva acestei decizii la Verfassungsgerichtshof (Curtea Constituțională). Această instanță și-a declinat însă competența pentru examinarea cauzei. Prin urmare, domnul Lesar s-a îndreptat spre instanța de trimitere, căreia i-a adresat aceeași reclamație.

16. Potrivit acesteia din urmă, respingerea cererii nu ar fi justificată în cazul în care, ca urmare a intrării în vigoare a Directivei 2000/78, situația juridică a fost modificată. Instanța de trimitere consideră că, în speță, refuzul de a lua în considerare perioadele de calificare profesională și de muncă realizate înainte de împlinirea vârstei de 18 ani ca perioade anterioare intrării în serviciu constituie un tratament diferențiat pe motive de vârstă, dar ridică problema dacă aceasta ar putea fi totuși justificată.

17. În aceste condiții, Verwaltungsgericht (Curtea Administrativă) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Articolul 2 alineatul (1) și alineatul (2) litera (a), precum și articolul 6 alineatul (1) din Directiva 2000/78 trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări precum reglementarea națională în discuție în litigiul principal potrivit căreia perioadele de calificare profesională și perioadele de muncă efectuate de un agent contractual în serviciul statului federal înainte de încadrarea sa ca funcționar, perioade pentru care a existat obligația de plată a unor contribuții de asigurări sociale în cadrul sistemului obligatoriu de asigurări de pensii,

a) sunt luate în considerare pentru calcularea dreptului la o pensie de funcționar atunci când sunt realizate după împlinirea vârstei de 18 ani, iar în această situație, în conformitate cu regimul legal de securitate socială, statul federal primește din partea organismului de asigurări sociale un cuantum numit «de transfer» în vederea luării în calcul a acestor perioade, dar, în schimb,

b) acestea nu sunt luate în considerare pentru calcularea drepturilor la o pensie de funcționar atunci când sunt realizate înainte de împlinirea vârstei de 18 ani, iar în cazul neluării lor în calcul, organismul de asigurări sociale nu mai plătește în favoarea statului federal un cuantum numit de transfer și restituie asiguratului cotizațiile plătite la sistemul de asigurări de pensii, în special dacă se ține seama de faptul că, în cazul luării ulterioare în calcul a acestor perioade impuse în temeiul dreptului Uniunii, ar exista atât posibilitatea ca organismul de asigurări sociale să solicite funcționarului rambursarea sumei restituite, cât și posibilitatea de a se impune organismului de asigurări sociale obligația de a transfera ulterior către statul federal un cuantum de transfer?”

III – **Analiza noastră**

18. În cauza în care a fost pronunțată Hotărârea Felber (C-529/13, EU:C:2015:20), i s-a adresat Curții întrebarea dacă articolul 2 alineatul (1) și alineatul (2) litera (a), precum și articolul 6 alineatele (1) și (2) din Directiva 2000/78 trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări naționale care exclude luarea în calcul a perioadelor de școlarizare realizate de un funcționar înaintea vârstei de 18 ani în vederea acordării dreptului de pensie și a calculării cuantumului pensiei sale pentru limită de vârstă, deși aceste perioade sunt luate în calcul atunci când sunt realizate după ce a împlinit această vârstă.

19. În primul rând, Curtea a considerat că, prin excluderea unei părți dintre funcționari de la beneficiul luării în considerare a perioadelor de școlarizare realizate după vârsta de 18 ani, în vederea calculării unei astfel de pensii pentru limită de vârstă, articolul 54 alineatul (2) litera a) din PG 1965 afectează condițiile de remunerare a acestor funcționari, în sensul articolului 3 alineatul (1) litera (c) din Directiva 2000/78. Prin urmare, această jurisprudență se aplică unei situații precum cea în discuție în prezenta cauză.

20. În această privință, Curtea a amintit că, în lumina articolului 3 alineatul (1) litera (c) și alineatul (3) din Directiva 2000/78 coroborat cu considerentul (13) al acesteia, trebuie să se considere că domeniul de aplicare al acestei directive nu acoperă regimurile de securitate socială și de protecție socială ale căror prestații nu sunt asimilate unei remunerații în sensul atribuit acestui termen în aplicarea articolului 157 alineatul (2) TFUE[5]. De asemenea, Curtea a amintit că noțiunea „remunerație”, în sensul articolului 157 alineatul (2) TFUE, cuprinde toate avantajele în numerar sau în natură, prezente sau viitoare, cu condiția să fie acordate, fie și în mod indirect, de angajator lucrătorului în temeiul unui contract de muncă[6].

21. Or, în această cauză, era în discuție neluarea în considerare, pentru calcularea punctelor de pensie, a perioadelor de școlarizare realizate de domnul Felber înaintea vârstei de 18 ani și anterioare intrării sale în serviciul statului federal. Era necontestat faptul că cuantumul pensiei pentru limită de vârstă depinde de perioadele de serviciu și de perioadele asimilabile, precum și de remunerația pe care o primea funcționarul și că pensia pentru limită de vârstă constituie o viitoare plată în numerar efectuată de angajator în beneficiul angajaților ca o consecință directă a raportului de muncă dintre aceștia. Astfel, această pensie este considerată, potrivit dreptului național, o acordare în continuare a unei remunerații în cadrul unui raport de muncă care continuă și după pensionarea funcționarului. Această pensie constituie, în acest cadru, o remunerație în sensul articolului 157 alineatul (2) TFUE[7].

22. În al doilea rând, Curtea a considerat că reglementarea națională în cauză instituie un tratament diferențiat bazat în mod direct pe criteriul vârstei, în sensul articolului 2 alineatul (1) și alineatul (2) litera (a) din Directiva 2000/78[8].

23. În al treilea rând, Curtea a examinat dacă acest tratament diferențiat nu poate fi totuși justificat din perspectiva prevederilor articolului 6 alineatul (1) din Directiva 2000/78.

24. Curtea a arătat mai întâi că luarea în considerare a perioadelor anterioare intrării în serviciu a funcționarului, realizate de acesta în afara raportului de muncă, reprezintă o normă derogatorie care a fost introdusă pentru a nu îi defavoriza, în privința dobândirii drepturilor de pensie, pe funcționarii care au urmat studii superioare anterior intrării în funcție în serviciul statului federal, în raport cu cei a căror angajare nu este supusă niciunei condiții speciale privind studiile și care au putut, în consecință, să intre în funcție în serviciul statului federal de la vârsta de 18 ani. Astfel, normele

5 — Hotărârea Felber (C-529/13, EU:C:2015:20, punctul 20 și jurisprudența citată).

6 — Hotărârea Felber (C-529/13, EU:C:2015:20, punctul 21 și jurisprudența citată).

7 — Hotărârea Felber (C-529/13, EU:C:2015:20, punctul 23).

8 — Hotărârea Felber (C-529/13, EU:C:2015:20, punctele 25-27).

privind sistemul de pensii al funcționarilor ar fi concepute astfel încât cariera globală care trebuie luată în considerare în vederea calculării cuantumului pensiei pentru limită de vârstă începe la vârsta minimă cerută pentru intrarea în serviciul statului. Reglementarea națională în discuție ar viza uniformizarea datei de începere a plății cotizației în sistemul de pensii și, prin urmare, menținerea vârstei de pensionare. În acest context, excluderea luării în calcul a perioadelor de studii realizate înaintea vârstei de 18 ani ar fi justificată de faptul că persoana în cauză nu desfășoară, în principiu, în aceste perioade, nicio activitate remunerată care să determine plata unor cotizații către sistemul de pensii [9].

25. În opinia Curții, în măsura în care urmărirea unui asemenea obiectiv permite să se asigure respectarea principiului egalității de tratament în cazul tuturor persoanelor dintr-un anumit sector și legat de un element esențial al raportului lor de muncă precum momentul de pensionare, acest obiectiv constituie un obiectiv legitim al politicii de ocupare a forței de muncă [10].

26. În continuare, Curtea a verificat, conform cerințelor articolului 6 alineatul (1) din Directiva 2000/78, dacă mijloacele de realizare a obiectivului menționat sunt corespunzătoare și necesare.

27. Pe de o parte, în ceea ce privește caracterul corespunzător al articolului 54 alineatul (2) litera a) din PG 1965, Curtea a reținut că vârsta minimă de recrutare în serviciul public este stabilită la 18 ani și că, prin urmare, un funcționar poate să fie afiliat la sistemul de pensii al funcționarilor și poate să cotizeze la acest sistem numai de la această vârstă [11]. În consecință, prin excluderea, în temeiul acestei dispoziții, a luării în calcul a perioadelor de studii realizate înaintea vârstei de 18 ani este, în opinia Curții, în măsură să se îndeplinească obiectivul legitim care constă în adoptarea unei politici de ocupare a forței de muncă de natură să permită tuturor celor afiliați la sistemul de pensii al funcționarilor să înceapă să cotizeze la aceeași vârstă, să dobândească dreptul la o pensie integrală și, astfel, să se asigure egalitatea de tratament între funcționari [12].

28. În ceea ce privește, pe de altă parte, aspectul dacă reglementarea națională în discuție nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului pe care îl urmărește, Curtea a arătat că cererea care se află la originea litigiului avea ca obiect luarea în calcul nu a perioadelor de muncă, precum în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea Hütter (C-88/08, EU:C:2009:381), ci doar a perioadelor de studii realizate într-o instituție de învățământ gimnazial sau liceal tehnic sau profesional [13].

29. În această privință, Curtea a considerat că reglementarea națională în discuție este coerentă prin prisma justificării evidențiate de instanța de trimitere, și anume excluderea de la luarea în calcul a pensiei pentru limită de vârstă a perioadelor în care persoana în cauză nu plătește cotizații la sistemul de pensii [14]. Curtea a concluzionat că o măsură precum cea prevăzută la articolul 54 alineatul (2) litera a) din PG 1965 este corespunzătoare pentru realizarea obiectivelor luate în considerare și nu depășește ceea ce este necesar pentru realizarea acestor obiective [15].

30. În cadrul prezentei cauze, instanța de trimitere și-a formulat întrebarea astfel încât din răspunsul Curții să reiasă, în esență, dacă această concluzie poate fi transpusă și în privința perioadelor de calificare profesională și de muncă în calitate de agent contractual în serviciul statului federal înainte de împlinirea vârstei de 18 ani. Cu alte cuvinte, instanța dorește să afle dacă articolul 2 alineatul (1) și alineatul (2) litera (a), precum și articolul 6 alineatul (1) din Directiva 2000/78 se opun sau nu se opun

9 — Hotărârea Felber (C-529/13, EU:C:2015:20, punctul 31).
10 — Hotărârea Felber (C-529/13, EU:C:2015:20, punctul 32).
11 — Hotărârea Felber (C-529/13, EU:C:2015:20, punctul 34).
12 — Hotărârea Felber (C-529/13, EU:C:2015:20, punctul 35).
13 — Hotărârea Felber (C-529/13, EU:C:2015:20, punctul 36).
14 — Hotărârea Felber (C-529/13, EU:C:2015:20, punctul 37).
15 — Hotărârea Felber (C-529/13, EU:C:2015:20, punctul 39).

unei reglementări naționale potrivit căreia perioadele de calificare profesională și de muncă în calitate de agent contractual realizate în serviciul statului federal nu sunt luate în considerare pentru calcularea dreptului la o pensie de funcționar dacă persoana în cauză le-a realizat înainte de împlinirea vârstei de 18 ani.

31. Încă de la început, arătăm că, atunci când i-a fost adresată întrebarea privind existența unei justificări în raport cu articolul 6 alineatul (1) sau alineatul (2) din Directiva 2000/78, Curtea a ales, în Hotărârea Felber (C-529/13, EU:C:2015:20), să își limiteze examinarea doar la alineatul (1) al acestui articol. Acest aspect explică, cu siguranță, motivul pentru care, în întrebarea pe care a formulat-o în prezenta cauză, instanța de trimitere nu a menționat alineatul (2) al articolului citat anterior.

32. Cu toate acestea, considerăm că prezenta cauză trebuie examinată tocmai în raport cu articolul 6 alineatul (2) din Directiva 2000/78.

33. În această privință, amintim că, chiar dacă instanța de trimitere și-a limitat întrebarea la interpretarea articolului 6 alineatul (1) din această directivă, o astfel de împrejurare nu împiedică Curtea să furnizeze instanței naționale toate elementele de interpretare a dreptului Uniunii care pot fi utile pentru judecarea cauzei cu care este sesizată, indiferent dacă respectiva instanță s-a referit sau nu s-a referit la aceste elemente în enunțul întrebării sale [16].

34. De asemenea, arătăm că, în observațiile sale scrise, guvernul austriac a considerat că tratamentul diferențiat în discuție în litigiul principal era justificat în raport nu numai cu articolul 6 alineatul (1) din Directiva 2000/78, ci și cu articolul 6 alineatul (2) din această directivă. Toate părțile au fost, de altfel, invitate de Curte să își exprime poziția în ședință cu privire la interpretarea și la aplicabilitatea, în speță, a acestei din urmă dispoziții.

35. În opinia noastră, nu este oportun să se examineze reglementarea națională în discuție în litigiul principal având în vedere cu prioritate articolul 6 alineatul (1) din Directiva 2000/78, dat fiind că obiectivul urmărit de această reglementare este exact cel pe care articolul 6 alineatul (2) din aceeași directivă permite statelor membre să îl urmărească, și anume fixarea, pentru regimurile profesionale de securitate socială, a unei vârste pentru aderare sau pentru admitere la prestațiile de pensie sau de invaliditate.

36. Or, tocmai la acest obiectiv face trimitere Curtea în Hotărârea Felber (C-529/13, EU:C:2015:20) atunci când consideră că reglementarea națională în discuție este în măsură să îndeplinească obiectivul legitim care constă în adoptarea unei politici de ocupare a forței de muncă de natură să permită tuturor celor afiliați la sistemul de pensii al funcționarilor să înceapă să cotizeze la aceeași vârstă, să dobândească dreptul la o pensie integrală și, astfel, să asigure egalitatea de tratament între funcționari [17].

37. După cum a demonstrat guvernul austriac, tocmai pentru uniformizarea datei de începere a plății cotizației în sistemul de pensii al funcționarilor și, prin urmare, pentru menținerea vârstei de pensionare, reglementarea națională în discuție în litigiul principal exclude luarea în calcul a perioadelor de calificare profesională sau de muncă anterioare vârstei de 18 ani. O astfel de reglementare este deci expresia libertății de care dispun statele membre, în temeiul articolului 6 alineatul (2) din Directiva 2000/78, de a fixa, pentru regimurile profesionale de securitate socială, o vârstă de aderare la un sistem de pensii al funcționarilor sau de admitere la prestațiile de pensie acordate în cadrul acestui sistem. Pe de altă parte, modul de redactare a acestei dispoziții permite

16 — A se vedea în special Hotărârea HK Danmark (C-476/11, EU:C:2013:590, punctul 56 și jurisprudența citată).

17 — Hotărârea Felber (C-529/13, EU:C:2015:20, punctul 35).

statelor membre nu doar stabilirea unor vârste diferite pentru lucrători sau pentru grupe ori categorii de lucrători, ci și adoptarea măsurilor corespunzătoare pentru a asigura, în cadrul unui regim profesional de securitate socială, o vârstă uniformă de aderare sau de admitere la prestațiile de pensie sau de invaliditate.

38. În Hotărârile HK Danmark (C-476/11, EU:C:2013:590) și Dansk Jurist- og Økonomforbund (C-546/11, EU:C:2013:603), Curtea a decis că, având în vedere că articolul 6 alineatul (2) din Directiva 2000/78 permite statelor membre să prevadă o excepție de la principiul nediscriminării pe motive de vârstă, această dispoziție trebuie să facă obiectul unei interpretări restrictive [18].

39. Potrivit Curții, o interpretare a articolului 6 alineatul (2) din Directiva 2000/78, conform căreia această dispoziție ar putea fi aplicabilă oricărui tip de regim profesional de securitate socială, ar avea ca efect extinderea domeniului de aplicare al acesteia, cu nerespectarea caracterului restrictiv al interpretării al cărei obiect trebuie să îl facă dispoziția menționată [19].

40. Rezultă că articolul 6 alineatul (2) din Directiva 2000/78 nu se poate aplica decât regimurilor profesionale de securitate socială care acoperă riscul vârstei sau al invalidității [20]. În plus, nu toate elementele caracteristice unui regim profesional de securitate socială care acoperă aceste riscuri se pot încadra în domeniul de aplicare al acestei dispoziții, ci doar cele menționate în mod expres [21].

41. În consecință, pentru a verifica dacă o măsură națională intră sub incidența excepției prevăzute la articolul 6 alineatul (2) din Directiva 2000/78, trebuie să se verifice, pe de o parte, dacă se înscrie în cadrul unui regim profesional de securitate socială care acoperă riscul vârstei sau al invalidității și, pe de altă parte, dacă se încadrează în categoriile menționate de această dispoziție, și anume „stabilirea […] unor vârste de aderare sau de admitere la prestațiile de pensie sau de invaliditate”, inclusiv „utilizarea […] criteriilor de vârstă în calculele actuariale”.

42. Asemenea guvernului austriac, suntem de părere că, în speță, condițiile de aplicare a articolului 6 alineatul (2) din Directiva 2000/78 sunt îndeplinite.

43. Astfel, suntem în prezența unei reglementări naționale aplicabile unui regim profesional de securitate socială și care are ca obiect fixarea uniformă a vârstei de aderare la un regim de pensii al funcționarilor, precum și a vârstei de admitere la prestațiile de pensie.

44. Deși este adevărat că Directiva 2000/78 nu definește ce trebuie să se înțeleagă prin „regimuri profesionale de securitate socială”, o definiție a acestei noțiuni este prevăzută, în schimb, la articolul 2 alineatul (1) litera (f) din Directiva 2006/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2006 privind punerea în aplicare a principiului egalității de șanse și al egalității de tratament între bărbați și femei în materie de încadrare în muncă și de muncă [22]. Astfel, din această dispoziție rezultă că regimurile profesionale de securitate socială sunt „sistemele care nu sunt reglementate de Directiva 79/7/CEE a Consiliului din 19 decembrie 1978 privind aplicarea treptată a principiului egalității de tratament între bărbați și femei în domeniul securității sociale[[23]], care au ca obiect furnizarea către lucrători, către salariați sau către lucrătorii care desfășoară activități independente, grupați în cadrul unei întreprinderi sau al unui grup de întreprinderi, al unei ramuri economice sau al unui sector profesional sau interprofesional, prestații destinate să completeze prestațiile sistemelor de securitate socială prevăzute de lege sau să se substituie acestora, indiferent dacă afilierea la aceste sisteme este obligatorie sau facultativă”.

18 — Hotărârile HK Danmark (C-476/11, EU:C:2013:590, punctul 46) și Dansk Jurist- og Økonomforbund (C-546/11, EU:C:2013:603, punctul 41).

19 — Hotărârile HK Danmark (C-476/11, EU:C:2013:590, punctul 47) și Dansk Jurist- og Økonomforbund (C-546/11, EU:C:2013:603, punctul 42).

20 — Hotărârile HK Danmark (C-476/11, EU:C:2013:590, punctul 48) și Dansk Jurist- og Økonomforbund (C-546/11, EU:C:2013:603, punctul 43).

21 — Hotărârea HK Danmark (C-476/11, EU:C:2013:590, punctul 52).

22 — JO L 204, p. 23, Ediție specială, 05/vol. 8, p. 262.

23 — JO 1979, L 6, p. 24, Ediție specială, 05/vol. 1, p. 192.

45. Or, după cum arată în mod întemeiat guvernul austriac, sistemul de pensii al funcționarilor este un sistem care acordă membrilor unui sector profesional prestații destinate să se substituie prestațiilor sistemului general de asigurări de pensii în sensul articolului 2 alineatul (1) litera (f) din Directiva 2006/54. În acest sens, funcționarii federali sunt excluși, conform articolului 5 alineatul (1) punctul 3 litera (a) din ASVG, din sistemul de asigurări de pensii instituit prin ASVG în temeiul funcției lor publice în serviciul statului federal, întrucât raportul de muncă le conferă acestora dreptul la prestații de pensie echivalente cu cele prevăzute de sistemul de asigurări de pensii.

46. În plus, trebuie menționat articolul 7 alineatul (2) din Directiva 2006/54, care codifică jurisprudența Curții[24], asimilând regimurilor profesionale de securitate socială „sistemele de pensii destinate unei categorii speciale de lucrători cum este cea a funcționarilor, în cazul în care prestațiile plătibile în temeiul sistemului sunt achitate pe motivul raportului de muncă cu angajatorul public”, apartenența unui astfel de sistem la un sistem general prevăzut de lege fiind, în această privință, indiferentă.

47. Din cele menționate anterior rezultă că, prin analogie, sistemul de pensii al funcționarilor în discuție în litigiul principal trebuie asimilat, în consecință, unui regim profesional de securitate socială în sensul Directivei 2000/78.

48. Prin urmare, guvernul austriac are motive întemeiate, în temeiul articolului 6 alineatul (2) din Directiva 2000/78, să aplice o reglementare națională destinată menținerii, în cadrul acestui sistem, a unei vârste uniforme de aderare la sistemul menționat și de admitere la prestațiile de pensie acordate în cadrul acestuia din urmă.

IV – **Concluzie**

49. Având în vedere considerațiile care precedă, propunem să se răspundă la întrebarea formulată de Verwaltungsgerichtshof (Curtea Administrativă) în modul următor:

„Articolul 2 alineatul (1) și alineatul (2) litera (a), precum și articolul 6 alineatul (2) din Directiva 2000/78/CE a Consiliului din 27 noiembrie 2000 de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă trebuie interpretate în sensul că nu se opun unei reglementări naționale precum cea în discuție în litigiul principal, care exclude luarea în considerare a perioadelor de calificare profesională și de muncă finalizate de un funcționar înainte de împlinirea vârstei de 18 ani pentru acordarea dreptului la pensie și pentru calcularea cuantumului pensiei sale pentru limită de vârstă, în condițiile în care această reglementare urmărește să asigure fixarea uniformă, în cadrul unui sistem de pensii al funcționarilor, a unei vârste pentru aderarea la acest sistem, precum și a unei vârste pentru admiterea la prestațiile de pensie acordate în cadrul acestui sistem.”

24 — A se vedea în special Hotărârile Beune (C-7/93, EU:C:1994:350) și Griesmar (C-366/99, EU:C:2001:648).